

Täysistunto

Perjantai 5.2.2021 klo 13.01—13.29

5. Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan raportti 2020

Kertomus K 21/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään tarkastusvaliokuntaan. — Edustaja Purra.

Keskustelu

13.03 **Riikka Purra ps:** Arvoisa rouva puhemies! Valtiontalouden tarkastusvirasto sanoo erilliskertomuksessaan, että hallituksen toimet koronaviruksen hoitamiseksi ovat olleet oikeasuuntaisia ja että kriisin vaikutuksia tulisi jatkossakin lieventää aktiivisella finanssipolitiikalla. Tällöin valtiontalouden menokehyksestä pidetään kiinni mahdollisimman laajasti.

Hallituksen kestävyystiekarttaan virasto kaipaa tarkennuksia. Kuten olemme viime päivinäkin kuulleet, hallituksen riveistä on kuulunut hieman huolestuttavaa velka- ja menohuolettomuutta.

Virasto motkottaa myös hallituksen työllisyystavoitteista. Viraston mukaan vaalikauden aikana tehtyjen työllisyyspäätösten julkistaloutta vahvistavat vaikutukset ovat vaatimattomia. Vaatimuksia väistellään, päätöksiä siirretään, tavoitteita retorisoidaan. Virasto toteaa, että on olemassa riski, että hallituksen kestävyystiekartassa kuvatulla työllisyyden lisäyksellä ei edes tulla saavuttamaan tavoiteltuja julkistaloudellisia vaikutuksia, vaan kyseessä on optimistinen oletus, jonka mukaan toteutettavista työllisyystoimista ei koidu lainkaan kustannuksia julkiselle taloudelle. Ja tämä on toisinpäin: useimmista hallituksen toimista koituu kustannuksia julkiselle taloudelle.

VTV korostaa, että julkisen talouden kriisin jälkeinen vakauttaminen edellyttää suunnitelmallisuutta ja sitoutumista keskipitkän aikavälin taloussuunnitteluun. Velan nopeasta kasvusta ei nähdä matalien korkojen maailmassa olevan lähitulevaisuuden rasitteeksi. Velkasuhde on kuitenkin tarpeen vakauttaa, koska julkisen talouden hoidon ei pidä perustua oletukseen pysyvästä matalasta korkotasosta.

Arvoisa puhemies! Vaikka vahvan elvyttämisen aika siis jatkuu, pitäisi hallituksen ainakin valmistautua finanssipolitiikan kiristämiseen johdonmukaisilla suunnitelmissa ja kirjauksilla, joiden tarkka toteutus olisi tietenkin riippuvainen epidemian talttumisen erityisesti rokotuksen seurauksena sekä tietenkin muista yleisistä talouden näkymistä. Kiristäminen luonnollisesti kannattaa kohdentaa nousukauteen. Elvyttämisen rinnalla juuri nyt olisi syytä linjata rakenteellisista uudistuksista ja välttämättömistä julkisen talouden so-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

peuttamistoimista. Menojen priorisointia olisi syytä tehdä koko ajan ja erityisesti tulevaisuutta varten. Kestävyyssongelmamme ovat kroonisia, eivät pandemian aiheuttamia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koponen, Ari.

13.06 Ari Koponen ps: Puhemies! Työllisyystavoitteet ovat tärkein osa hallituksen talouspolitiikkaa. Syksyn 2020 budjettiriihessä asetettu työllisyystavoite ja kestävyyskartta eivät kuitenkaan muodosta yhtenäistä kokonaisuutta, sillä työllisyystoimien aikataulu ja velkakestävyyslaskelma eivät ole yhdenmukaisia. Vaalikauden aikana tähän mennessä tehtyjen työllisyyspäätösten julkistaloutta vahvistavat vaikutukset ovat tarkastusviraston arvion mukaan vaatimattomia. Tiekartan tämänhetkinen versio perustuu hyvin optimistiseen oletukseen, jonka mukaan toteutettavista työllisyystoimista ei koituisi lainkaan kustannuksia julkiselle taloudelle. Tämä ihmetyttää suuresti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

13.06 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Lähes vuosi sitten Suomessakin toden teolla alkanut koronavirustauti on yllättänyt monet laajuudellaan. Korona hallitsee edelleen uutisia ja hallituksen politiikkaa. Viimeisimpänä uhkana ovat viruksen erilaiset mutaatiot.

Tässä finanssipolitiikan valvonnan raportissa todetaan aivan oikein, että hallituksen toimet koronavirustautiin johdosta ovat olleet oikean suuntaisia ajoitukseltaan ja mittakaavaltaan. Aktiivinen finanssipolitiikka on oikea väline koronavirustautien vaikutusten lieventämiseksi. Yksi raportin johtopäätöksistä on se, että hallitus on reagoinut talouspolitiikallaan kriisiin oikea-aikaisesti. Tähän on helppo yhtyä, sillä hallitus puuttui jo viime keväänä heti hyvin päättäväisesti asioihin ja auttoi ahdingossa olevia yrittäjiä muun muassa mittavilla tukipaketeilla, keventämällä lomautuksiin liittyvää byrokratiaa ja muuttamalla väliaikaisesti konkurssilakia.

Arvoisa puhemies! Taloutemme on selviytynyt toistaiseksi monia kilpailijamaita paremmin akuutista kriisistä. Toki kannattaa muistaa, että jälkisyklisenä taloutena vaikutukset luultavasti tuntuvat meillä monia muita maita myöhemmin. Suomi on tähän mennessä selviytynyt tautitilanteen hallinnassa eurooppalaisessa vertailussa erinomaisesti, sillä meillä on asukaslukuun nähden epidemian alusta lähtien vähiten todettuja tapauksia koko Euroopassa ja kuolemia Islannin ja Norjan jälkeen kolmanneksi vähiten.

Hyvä tautitilanteen hallinta on myös parasta lääkettä taloudelle, kuten Ruotsin esimerkiksi on huomattu — se on negatiivinen esimerkki. Ruotsi piti pitkään yhteiskuntaansa huomattavasti enemmän auki kuin naapurimaansa, ja lopputuloksena sen tartuntamäärät ja koronaviruksen kuolemat ovat merkittävästi naapureita korkeammat. Lisäksi valittu strategia ei ole auttanut Ruotsin taloutta, vaan keskeiset talousluvut, kuten bruttokansantuotteen kehitys, ovat korona-aikana olleet Suomea ja muita naapureita heikompia. Vaikka Ruotsissa pidettiin vuoden 2020 keväällä yhteiskunta avoinna paljon laajemmin kuin Suomessa, väheni yksityinen kulutus molemmissa maissa yhtä paljon. Vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä Ruotsin bruttokansantuote supistui 8,8 prosenttia ja Suomessa samaan aikaan 4,4 prosenttia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

13.09 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tämä Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus toivottavasti luetaan valtioneuvoston ja ministereiden toimesta erittäin huolellisesti. Edustaja Purra piti erinomaisen hyvän avauspuheenvuoron tässä keskustelussa ja toi tämän tarkastusviraston erilliskertomuksen keskeisiä huomioita hyvin esille. Myös edustaja Koponen hänen peräänsä käytti hyvän puheenvuoron nimenomaan näistä huolista, joita tässä esille tuodaan.

Julkinen talous ei ole tämän vasemmistohallituksen toimin tasapainottumassa, ja työllisyystoimet ovat jäämässä, niin kuin tässä keskustelussa on useamman kerran esille tuotu, Valtiontalouden tarkastusvirastonkin sanoin vaatimattomiksi.

Viime vaalikaudella keskustalainen pääministeri Juha Sipilä yhdessä kokoomuksen ja perussuomalaisten kanssa johti tätä maata, ja viime vaalikaudella tähän maahan syntyi yli 140 000 uutta työpaikkaa. Tänään jonkin verran on käyty keskustelua siitä, että on annettu yhdessä valtakunnan mediassa ymmärtää, että luku olisi pienempi, mutta täytyy muistaa, että tämä kokonaisuus — 140 000 uutta työpaikkaa, niistä 80 000 koko-aikaista yksityiselle sektorille — on sellainen luku, joka on totta. Se pitää sisällään laajasti erilaisia toimenpiteitä. Siellä oli kilpailukykyopimus, siellä oli palkkamallit, siellä oli työn verotuksen keventämistä ja lukuisia toimenpiteitä, joita Helsingin Sanomat ei omassa jutussaan valittavasti ole läpi käynyt.

Loppupelissä, arvoiset kollegat, se ratkaisee, mitä viivan alla näkyy, ja tällä hetkellä Sanna Marinin hallitus on pystynyt tekemään päätöksiä käytännössä niin, että lopputulema on miinusmerkkinen, ja tietysti koronavitsaus vielä päälle, niin tähän maahan on tullut työttömiä 74 000 lisää. Marinin hallitus ei ole pystynyt lainkaan vastaamaan tähän tilanteeseen, niin että olisi pystynyt keventämään tätä iskua ja auttamaan tilannetta sitä kautta.

Yritysten tilanne, arvoisa puhemies, on erittäin tukala. Meillä on aivan näinä päivinä itse asiassa tullut tietoja lukuisista konkurseista, ja itse toivon, että tähän tilanteeseen nyt vastataan oikeasti vahvasti tämän hallituksen toimesta.

Sitten nämä meidän lapset ja nuoret: itse toivon, että 10—20 vuoden päästä ei tässä salissa käydä keskusteluja, joissa todetaan, että alkää tehkö nyt samoja virheitä, joita tehtiin... [Puhemies koputtaa] — Arvoisa puhemies, jatkan hetken sieltä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa rouva puhemies! Toivon, että 10—20 vuoden päästä ei tässä salissa käydä keskusteluja, joissa todetaan silloin jonkin kriisin edessä, että alkää tehkö samoja virheitä, mitä tehtiin 2020 ja 2021. Viitataan tällä nimenomaan niihin toimenpiteisiin, joita nyt on kohdistettu poikkeuksellisen rajusti meidän lapsiin ja nuoriin. Heidän harrastustoimintansa on ajettu isossa osassa maata kiinni ja käytännössä paikalliselle, maakunnalliselle tai kuntakohtaiselle harkinnalle ei ole jätetty juurikaan jalansijaa. Tosiasiallisesti ehkä näin olisi ollut, mutta paine on ollut hallituksen suunnasta niin kova, että toimia on tehty. Itse olen huolissani siitä, että tässä tehdään nyt sellaisia virheitä, joita 10—20 vuoden päästä vielä paikkaillaan, sillä näiden rajoitustoimien vaikuttavuus koronan leviämiseen näyttää tutkimustiedonkin valossa olevan aika vähäinen mutta ne haitat saattavat olla paljon suurempia. Lasten liikunta, lasten harrastustoiminta, teatteri, musiikki ja kaikki toiminta, mitä lapset tekevät koulun ulkopuolella vapaa-ajallaan, on nyt isolta osin ollut kiinni, ja itse asiassa myös meidän toisen asteen opiskelijoista, myös ammattikoululaisista, aika iso osa on ollut erittäin pitkään etäopetuksessa.

Toivon, että nyt etsitään oikeasti aktiivisesti niitä keinoja, joilla me saamme pidettyä lapset ja nuoret tiukasti kiinni harrastustoiminnassa, tiukasti kiinni koulussa, opiskelussa ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

tässä arjessa, niin ettei tehdä sellaisia virheitä, joita tässä salissa 10—20 vuoden päästä joudutaan käyttämään esimerkkeinä seuraavien kriisien hoidossa, että alkää tehkö niitä samoja silloin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Puisto.

13.15 Sakari Puisto ps: Arvoisa puhemies! Tähän finanssipolitiikan valvonnan raporttiin sisältyy monia hyviä huomioita, joista haluan nostaa esiin erityisesti pari.

Ensimmäinen on muistutus siitä, että kehysääntöä pitää pyrkiä noudattamaan ja se pitää palauttaa sitten, kun sen aika on. Tämä muistutus on sikäli tärkeä, että vaikka velkaantumisen on ollut väistämätöntä nyt tämän covid-tilanteen vuoksi, niin kyllä tässä kuitenkin semmoinen tunnelma on, että hallitus ei nyt kovin vakavamielisesti velkaantumiseen suhtaudu. Siinä on tietynlaista kevytmielisyyttä, talousluvut eivät välttämättä edes kovin paljon kiinnosta, ainakaan ne eivät ole ihan etusijalla hallituksen puheissa. Eli huomio kehysäännön noudattamisesta ja palauttamisesta on tärkeä.

Toinen asia on se, että kestävyystiekartan yhteydessä tulee esittää herkkyyyslaskelmia. Tämähän tarkoittaa sitä, että mitä tapahtuu julkisen velan tasolla, jos taloudessa tapahtuu jotakin. Esimerkiksi aikaisemmin, ennen tätä koronatilannetta, julkisen talouden suunnitelmassa oli näitä herkkyyyslaskelmia, ja siellä oli mielenkiintoinen taulukko, että jos bkt:n kasvu laskee 1 prosentinkin perusuralla, niin se tarkoittaa hallituskaudella, neljän vuoden aikana, noin 10 prosenttiyksikön heikentymää bkt—velka-suhteeseen nähden. Tämä on tärkeä asia, ja se oikeastaan vain korostuu sen takia, että nyt kun on näitä erilaisia tukinstrumentteja otettu käyttöön — on erilaista elpymisrahastoa, mistä puhuttiin viimeksi eilen tässä salissa isosti, sitten on EVM:ää ja muita — niin on mahdollista, että myös näistä tulee Suomelle maksuun lisämaksuosuuksia. Myös tässä elpymisrahastossa on se mahdollisuus, että jos joku muu maa ei suorita maksusuunnitelman mukaan omia maksujaan, sitten ne lankeavat muille maksettavaksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

13.17 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty hyvää keskustelua tämän Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomuksen pohjalta siitä, miten julkista taloutta on tällä vaalikaudella hoidettu. On tietysti niin, että tässä tilanteessa elvytys on välttämätöntä, mutta kyllä edustaja Puisto sanoi varsin hyvin — en muista, käyttikö hän sitä termiä, että vähän ”löysällä kädellä” — siitä, miten tätä julkista taloutta nykyinen hallitus on hoitanut. Kyllä minäkin olen sitä ihmetellyt. Vaikka ymmärrän tämän elvytyksen ja ymmärrän yritystuet ja ymmärrän sen, että yritetään pitää nyt tämä systeemi käynnissä, ja ymmärrän sen, että koronasta aiheutuu lisäkustannuksia, rokottamisesta ja muista, ja että ne pitäisi saada vieläkin nopeampaan vauhtiin, niin sitä, että tämmöisenä aikana lisätään pysyviä menoja, kuten vaikka oppivelvollisuusiän pidentäminen, minä en kyllä ymmärrä. Että me sitä julkisen talouden kuormaa koko ajan kasvatetaan, vaikka meidän oma maksukyky ja kantokyky on heikentynyt. Tämä on se yksi suuri ongelma.

Toinen ongelma, se, joka raportissakin on mainittu, on se, mistä talouspolitiikan arviointineuvosto on hyvin sanonut, että tältä hallitukselta puuttuu kokonaan edes suunnitelma siitä, miten tätä julkista taloutta aikanaan tasapainotettaisiin, kun tämä korona-aika on ohitse — edes sitä ei ole tehty. Siellähän esitetään myöskin sitä, että olisi parlamentaarinen työ-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

ryhmä, joka tätä tekisi, ja se on varmaan yksi vaihtoehto, koska olisi tietysti tärkeätä, että yli hallituskausien kyettäisiin tekemään yhteistyötä, mutta se tietysti edellyttää sitä, että hallitus on itse aloitteellinen ja ottaa asian vakavasti haltuun.

Arvoisa puhemies! Sitten on tietenkin kysymys työllisyydestä: Ne toimet, jotka työllisyyden edistämiseksi on tehty — vaikka tässä nyt on jotain saatu aikaan joulun allakin — ovat kyllä täysin riittämättömiä, kuten täällä edustaja Heinonen hyvin kuvasi. 74 000 on tällä hetkellä jo työttömyyden kasvu, ja tämä konkurssiaalto nyt vasta käynnistyy tässä helmikuun alussa. Meillä on nyt paljon sellaisia yrittäjiä, joiden yritys menee konkurssiin tai jotka selviävät ilman konkurssia mutta jotka joutuvat lopettamaan yrityksensä, ja sitten on niitä työntekijöitä, joilta on mennyt työpaikka alta koronan tai koronarajoitusten vuoksi, ja olisi äärimmäisen tärkeätä, että he mahdollisimman nopeasti pääsisivät uusiin töihin. Nyt pitäisikin näissä TE-hallinnon työllistämistoimissa ja myöskin näissä erilaisissa kannustinjärjestelmissä erityisesti keskittyä siihen, että estetään näiden ihmisten valuma pitkäaikaistyöttömyyteen. Me tiedetään se, että jo puolen vuoden yhtäjaksoinen työttömyys moninkertaistaa riskiä joutua pitkäaikaistyöttömäksi, eli nyt on tässä suhteessa todella tärkeä hetki toimia ihan välittömästi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

13.20 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kun lukee tätä Valtiontalouden tarkastusviraston raporttia, niin todellakin tässä on ihan oikeutetusti lausuttu huoli siitä, että julkisen talouden tilanne on heikentynyt. Se on päivänselvää, kun velkaa on otettu ja tilanne on ollut vakava, mutta koronakin loppuu aikanaan. Ne toimet, mitä sen taltuttamiseksi on tehty, ovat onnistuneet hyvin, ja meillä pitää olla näköala tästä eteenpäin vahvasti siihen, että korona voitetaan ja sen jälkeen palataan niin sanotusti normaaliin päiväjärjestykseen. Valtion velkaantumiselle on saatava ehdottomasti toppi, ja toinen on se, että julkisen talouden vakaus olisi pakko saavuttaa takaisin. Ei voi jatkaa loputtomiin niin, että julkinen talous menee kolinalla alamäkeen, koska se vaikuttaa hyvin nopeasti. Jos tulee tilanne, jossa valtion velkojen korko lähtee nousuun, mikä on myös pelättävissä, silloin olemme todella, todella suurissa vaikeuksissa.

On kaksi asiaa, arvoisa rouva puhemies, joihin haluan kiinnittää huomiota:

Toinen on se, että lueskelin tänä päivänä Euroopan parlamentin jäsenen Sarvamaan blogia tai kirjoitusta, taisi olla Maaseudun Tulevaisuudessa, koskien Euroopan unionin metsäpolitiikkaa. Sieltä on asettumassa Suomen eteen valtavat uhkat. Ollaan ihan tietoisesti rajoittamassa Suomen metsien käyttöä, ja se on erittäin vakava asia. En ymmärrä, minkä takia meidän virkamiehemme, vai kuka, sinne vievät niitä väärä viestejä, että meidän metsiä pitää ruveta nyt rauhoittamaan. Ollaan asettamassa tai halutaan asettaa 30 prosentin suojelutavoite vanhoille metsille. Suomen eduskunnan pitää nyt olla tässä järkevänä ja kieltää tällainen menettely. Suomen pitää pystyä liittymissopimuksemme mukaan päättämään itsenäisesti metsäpolitiikasta, aivan ehdottomasti.

Kannattaa kaikkien Suomen kansanedustajien muistaa — ei vain nyt salissa olevien, vaan kaikkien muidenkin — että noin viidennes Suomen vientikaupan arvosta tulee metsäteollisuuden tuotteista, ja siihen kun otetaan lisäksi metalliteollisuus, jonka metsäteollisuus on Suomeen generoinut — vahvaa metalliteollisuutta, vahvaa kemianteollisuutta, energiantuotantoa — niin näistä muodostuu sellainen paketti, jonka mukaan meidän on pa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

rasta pitäytyä siinä, että metsiämme käytetään kuten ennenkin ja jalostusastetta nostetaan. Jos emme luonnonvarojamme pysty käyttämään, niin tälle kansakunnalle käy huonosti.

Toinen asia on energiantuotanto: Nyt kun on tässä ilmastohuimassa tehty päätöksiä, että turpeesta ollaan luopumassa, niin meillä on kehitymässä Suomeen valtava pommi. En tarkoita mitään aineellista sellaista vaan sellaista valtavaa kriisitilanneuhkaa, joka on niin vakava, että siihen pitää puuttua välittömästi. Meillä alkavat voimalaitosten polttoaineet loppua kokonaan. Tämä vuosi selvittää vielä, arvoisa rouva puhemies, mutta seuraavan vuoden biopolttoaineiden käyttö, hakkeen ja turpeen yhteiskäyttö, on jo vaarantunut osalla alueista, kun ei enää ole polttoainetta. Tämän hetken polttoaineet ajetaan Venäjältä, ja usko kaa tai älkää, hyvät kansanedustajat: meillä tänä päivänä, [Puhemies koputtaa] kun on kovaa pakkasia, poltetaan valtavat määrät kevyttä polttoöljyä, [Puhemies koputtaa] jotta hake palaisi kunnolla, kun sieltä tulee myös huonolaatuista haketta. Ennenhän se on hoidettu aina turpeella, ja homma on onnistunut... [Puhemies koputtaa] — Siirryn tuonne. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Jussi Halla-aho: Hyvin puhuttu tähän asti!]

Arvoisa rouva puhemies! Lyhyesti jatkan vain sen verran, että minulle soitti eilisiltana erään suuren voimalaitoksen johtaja, joka oli aivan kauhuissaan tilanteesta. Heillä loppuvat kohta polttoaineet. Tuolta itänaapurin takaa, rajan takaa, kun tulee sellaista tavaraa, mikä ei täytä laatuvaatimuksia, aiheutuu erittäin vakavia ongelmia tekniikalle, ja turvetta kun ei ole, niin mitä sitten tehdään?

Arvoisa puhemies! Tilanne on nyt niin vakava, että tähän on hallituksen puututtava heti. [Timo Heinonen: Kyllä!] Turve on palautettava huoltovarmuuspolttoaineeksi, niin että pystymme käyttämään sen 10—15 miljoonaa mottia vuoteen polttoaineena. Olemme vaarantamassa Suomen turvallisuuden. Nyt jos vaikka ensi viikolla tai lähiviikkoina idänkauppa vaarantuu esimerkiksi koronan takia — sitä en tietenkään toivo; toivon, että koronasta selvittää välittömästi, mutta se ei ole realismia — olemme välittömästi valtavassa huoltovarmuuskriisissä. Olemme itse tietoisesti Suomen tähän ajaneet, ja tähän on puututtava, arvoisa puhemies, heti. Nyt tarvitaan toimenpiteitä jo helmikuun aikana. Tällainen riskinotto, mitä nyt on tehty, ei ollenkaan käy. Minä en saa tästä asiasta rauhaa, ennen kuin tässä tulee oikeita päätöksiä. Se eilinen voimalaitoksen johtajan puhelu — melkein puoli tuntia kesti — oli jotain niin järkyttävää kuultavaa, että tähän on meidän Suomen eduskunnan pakko reagoida. — Kiitän, arvoisa puhemies. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä — Timo Heinonen: Järjen ääntä keskustasta!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

13.25 Anders Adlercreutz r: Ärade talman! Siinä puhuttiin turpeen veromuutoksesta, asiasta, jota toki myöskin kokoomus tässä puolentoista vuoden ajan tiukkaan tivasi hallitukselta. Eli se siitä.

Julkisen talouden tasapainottaminen on tietenkin oleellinen asia, ja on ihan oikein, että se suunnitelma, joka meillä nyt on, on konkreettisuusasteeltaan vielä puutteellinen, ja on oleellista, että nyt kevään aikana siihen saadaan konkretiaa ja ehkä myöskin kunnianhimon nostoa. Sille kunnianhimon nostollekin antaa edellytykset se, että me ollaan pärjätty tässä kriisissä poikkeuksellisen hyvin. Tilanne näyttää sikäli paljon valoisammalta tänään kuin miltä se näytti vielä puoli vuotta sitten.

Mutta mitä on tehty? Tässä on puhuttu työllisyydestä. Helsingin Sanomissa oli tänään ansiokas artikkeli, joka tosiaankin totesi sen, että kun verrataan niitä konkreettisia tekoja,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2021 vp

niin tässä vaiheessa jo ollaan samalla viivalla, millä edellinen hallitus oli [kautensa päätteeksi [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] — joskin silloin toki oli imua myöskin kansainvälisistä suhdanteista, ja tähän me emme voi luottaa tänään. Mutta lisää pitää toki tehdä, 50 000:n edestä pitää saada lisää päätöksiä. Toki voitaneen laskea vaikutuksia myöskin energiaverouudistukselle, niin kuin negatiivisia vaikutuksia olisi voinut laskea viime kaudella sille, että eläkeputkea lähinnä vahvistettiin, siinä missä se nyt poistetaan kokonaan.

Edustaja Heinonen totesi, että ei ole pystytty vastaamaan tilanteeseen. Kyllä varsin hyvin Suomessa on vastattu tilanteeseen. Suomen talous pakittaa vähiten koko Euroopassa tästä kriisistä johtuen. Se tarkoittaa, että täällä on tehty oikeita asioita oikeassa suhteessa oikeaan aikaan. Se johtaa siihen, että viime vuoden alijäämä tulee olemaan pienempi kuin ennakoitu. Se johtanee siihen, että tänäkin vuonna tullee menemään paremmin kuin on ennakoitu. Osin tämä tietenkin johtuu siitä, että rokotuksissa päästään nyt hyvin liikkeelle ja testikuluja todennäköisesti tulee vähemmän kuin mihin on varattu rahaa.

Edustaja Heinonen puhui ihan oikein lapsista ja nuorista. Nämä ovat nyt tietenkin päätöksiä, jotka tehdään paikallisella tasolla, mutta on syytä olla huolissaan siitä, mitä tapahtuu, kun joutuu olemaan ystävistään erillään, joutuu olemaan etäopetuksessa pitkään. Kun ensi syksynä taas kirjoitetaan ylioppilaskirjoituksia, niin iso osa niistä kirjoittajista on sellaisia, jotka ovat olleet ehkä jopa puolet lukioajastaan etäopetuksessa, ja se on varsin vakava asia. Siksi on varmaan syytä pohtia, että nyt kun päästään rokotuksissa eteenpäin, olisiko kenties niin, että tätä ryhmää pitäisi priorisoida, jotta päästettäisiin lapset mahdollisimman aikaisin takaisin normaaliin kouluelämään.

Kritisoitiin hallituksen uudistuksia. Aika paljon isoja rakenteellisia uudistuksia tässä tosiaankin on tehty. Kritisoitiin myöskin oppivelvollisuuden pidentämistä, [Puhemies koputtaa] ja siinä on ehkä syytä huomata, että se on kuitenkin uudistus, jota kansantaloustieteilijät laajasti ovat kannattaneet.

Puhemies Anu Vehviläinen: Asian käsittely keskeytetään suuren valiokunnan kokouksen vuoksi.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.